

AKTUALNO Vprašanje

Turizem ni več beseda, ki bi pomenil privilegij za nekatere, za ljudi, ki jim ravno ni treba gledati na vsak dinar. Turizem je postal potreba čedalje širšega kroga ljudi v svetu. In prav tako pri nas. Turizem iz dneva v dan bolj pridobiva na veljavi kot gospodarska panoga, ki ima lahko odločujoč učinek za posamezna gospodarska območja.

Gorenjska je eno samo turistično področje. Nedvomno sodi vanj tudi

cerkljanska občina, zlasti sedaj ko postaja potreba po sodobnejših oblikah turizma, ki se kaže tudi v žičnicah, razveseljiva stvarnost.

V občini Cerknje bo treba misliti na to in se že začeti pripravljati, kajti ne bi bilo pravilno, če bi razvijajoči se turizem v zvezi z žičnico na Krvave, ki je v gradnji in katera bo končana spomladis prihodnjega leta, našel krajevne gospodarske činitelje nepripravljene.

Prvi korak naprej v tej smeri bi bila ustanovitev turističnega društva, ki

naj bi s podporo občinskega ljudskega odbora začel delati na tem.

Ukrepati bo treba brez dvoma kar najhitrejše, saj ima lahko prav ta gospodarska panoga velik pomen za sicer pasivno gospodarstvo občine. Mimo skrbi za razvoj kmetijstva, je torej skrb za razvijajoči se turizem najaktualnejše in najzanimivejše delovno torišče cerkljanske občine. I. A.

AKTUALNO Vprašanje

PRED VOLITVAMI V LOKI

Zbori volivcev v Škofjeloški občini so po mestnih volilnih enotah, v Godešču in Retečah lepo uspeli, drugje pa so bili bolj slab obiskani, čeprav moramo tudi tu ugotoviti, da je bila razprava živa in vsestranska, torej, da so bili vsebinsko dobri. Zategadelj je splošno predvolilno ozračje kar zadovoljivo, saj so bile priprave s strani občinskega ljudskega odbora temeljite, posebno kar zadeva obravnavo gospodarskih in komunalnih vprašanj. To pa je v glavnem tisto, kar občane najbolj žuli in so tudi ob tem najbolj občutljivi. V razpravah zato skoraj nikjer ni bilo čutiti kritičnih pripombe na delo ljudskega odbora. Izčrpno poročilo o teh vprašanjih, ki je bilo natisnjeno tudi v posebni brošuri, je volivcem jasno prikazalo, da je bil v pretekli mandatni dobi storjen velik korak naprej in da tega napredka ni mogoče zanikati. V občini je precej kmečkih in obrtnih proizvajalcev, a na zborih volivcev ni bilo posebnih vprašanj ali pritožb glede odmere davkov, čeprav je — kot druge — tudi v loški občini to vprašanje še neurejeno in problematično. Kataster še ni urejen, predvsem pa bi bilo treba zemljišča na novo oceniti in pravilno postaviti razdelitev na razrede, kar pa seveda ni v pristnosti občine same.

Volivci so dali vrsto koristnih predlogov v zvezi s komunalnimi napravami (vodovod, kanalizacija, elektrifikacija itd.), manj pa so razpravljali o našem zunanjopolitičnem položaju in razvoju v svetu. Med drugim so predlagali, da bi se dalo mnogo več koristnega napraviti, če bi sodelovali volivci tudi s prostovoljnimi delom, saj vse komunalne naprave služijo v prvi vrsti njim samim (n. pr. kopalnice, vodovod itd.). Tako so se n. pr. na Godešču in v Retečah že obvezali za 1000 prostovoljnih ur za ureditev periš.

Volivci se strinjajo s tem, da je treba voliti nove ljudi, ki bodo pokazali večjo resnost in pripravljenost za delo. V tem smislu kažejo predeli v smeri Poljanske doline večjo zainteresiranost kot ostali okoliški kraji. Zal se bili prav tam (Zminec, Log, Zapreval) opravljeni zbori volivcev s preveliko nálico ter so pretežno razpravljali samo o kandidatih.

Zanimivo je, da so se to potkmetje otepali kandidatur, čeprav je bilo s terena signalizirano, da je v ljudskem odboru premašo kmetov. Delno je to razumljivo, kajti za marsikoga predstavlja to prehudo breme, saj se mnogokrat znajde v kleščah med zahtevnimi družbe in zahtevami ter naziranji privatnih kmečkih proizvajalcev. Podobno so se branili kandidaturi tudi obrtniki.

Za občinski zbor je bilo predlaganih 64 kandidatov. V nobeni volilni enoti z izjemo Virmaša, kjer kmetje niso hoteli prevzeti kandidature, ni bil postavljen samo en kandidat. Ponekod so celo trije za vsako mesto, da bo izbrala večja. Od predlaganih kandidatov je 14 delavcev, 14 kmetov, 32 raznih uslužbenec, 1 obrtnik, 1 upokojenec in 2 gospodinji. Skupno kandidira 7 žena. Starost kandidatov je naslednja: 10 kandidatov je starih do 30 let, 47 med 30 in 50, ostali so starejši.

Priprave za volitve v delovnih kolektivih so potekale brez zatepljajev, saj so tam že vajeni kolektivnega dela in skupnega nastopanja. Skupno so v prvi proizvodni skupini postavili 55 kandidatov, od katerih je 23 delavcev, 22 uslužbenec (le 3 direktorji in 3 upravniki podjetij) in 11 žena. V zboru proizvajalcev je več mladih ljudi — do 30 let jih je 18, od 30 do 50 let jih je 31, ostali so starci nad 50 let. V drugi proizvodni skupini pa je 10 kandidatov, od katerih so 4 kmetje, 2 zadružna uslužbenca in 4 obrtniki.

Novo izvoljeni odborniki bodo moralni na prvi seji poskrbeti, da bodo v okrajni zbor izvolili res delavljene ljudi, ki bodo v okraju nekaj pomneni. Doslej sta od 6 odbornikov le 2 redno obiskovala seje! Tudi bo potreben temeljiti premislek pri postavljivosti predsednikov posameznih svetov, saj bodo slednji moralni delati čim bolj samostojno ter zato do podrobnosti poznavati razmere na svojem področju. Doslej je bilo marsikje tako, da so obravnavali sveti samo stvari, ki so jim bili predložene v obravnavo. Nesporočno pa bo težava tudi s prostori za ločene in skupne seje, saj bo potreben poskrbeti za čim boljše stike pri delu obeh zborov.

Andrej Cesen

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNICH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. ŠT. 80 — CENA DIN 10.—

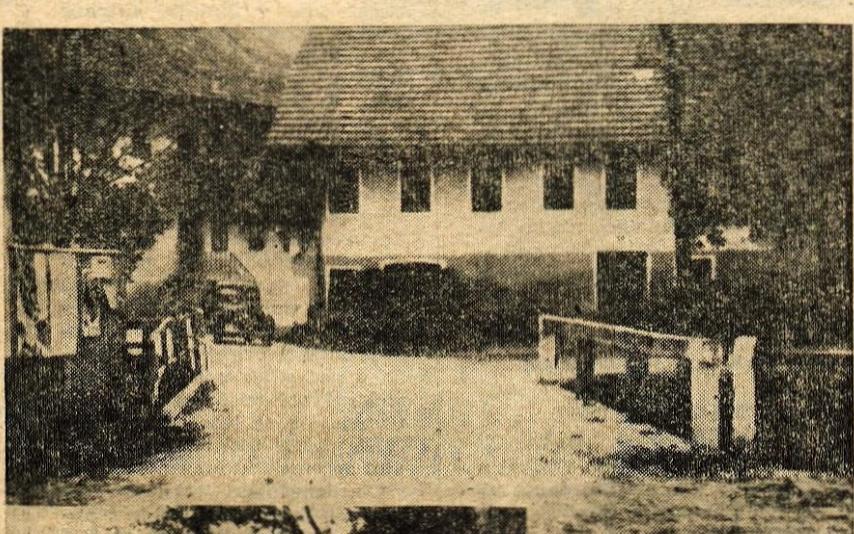
Kranj, 14. oktobra 1957

Po cerkljanski občini pred volitvami

DA BO NOV LJUDSKI ODBOR RES LJUDSKI

Zbori volivcev za izbiro kandidatov v novi občinski odbor so bili v cerkljanski občini različni. Ponekod so volivci polnoštivilno sodelovali v izbiri kandidatov in se pogovorili o dosedanjem in bodočem delu ter dali tudi vrsto predlogov bodočim odbornikom za njihovo delo. Ponekod pa so bili zbori slabše obiskani, v nekaj primerih celo neslepčeni, tako, da so morali predlagatelji zbirati podpise za listo državljanov, da so tako zagotovili kandidate iz svojih krajev.

Toda vse to je že za nami. Devetdeset kandidatov je sprejetih za novi občinski odbor, v katerem bo 42 članov: 21 v zboru proizvajalcev in prav toliko v občinskem zboru. Izbira na volitvah bo vsekakor zadostna. Iz kandidatnih list je tudi razvidno, da je za občinski zbor kandidiralo precej mladih ljudi, in sicer 20 izpod trideset let starosti. Volivci imajo torej zaupanje do mladine. Brez dvoma bo mladina, kolikor bo tudi izvoljenih, opravičila to zaupanje volivcev. Zal pa, da sta med kandidati samo dve ženi, in sicer za zbor proizvajalcev.

V SLIKI IN BESEDI

Na poti od Poljan do Gorenje vasi je avtobusna postaja. To mesto je seveda treba zaznamovati, toda ne tako kot so to naredili domiselni vaščani, ker so zataknili znak kar za širino, ki stoji ob cesti.

V Poljanah je treba misliti na gradnjo še enega novega mostu, toda ne takšnega, ki bo oviral promet kot ga sedanji (slika zgoraj).

Kar volivci pričakujajo od novega občinskega odbora, je to, da bi jim bila čim bolj blizu, da bi čim bolj postal njihove težave in probleme; z eno besedo, da bi bil res ljudski. To pa je možno le takrat, kadar izvoljeni odborniki in odbor v celoti sodelujejo s čim širšim krogom državljanov. To bo možno takrat, ko bodo izvoljeni odborniki organizatorji in koordinatorji zaleta in dejavnosti prebivalstva za uresničevanje njihovih ciljev.

Kako pa je bilo doslej? Podatki kažejo dobro. Občinski odbor je imel 7 svetov in razne komisije. Mimo tega je v občini 10 krajevnih odborov in več drugih organov, kjer imajo volivci široko možnost aktivnega sodelovanja. V celoti je v vseh teh organih približno 10% volivcev oziroma petina prebivalstva, ki so bolj ali manj započleni in odgovorni za aktivno delo. To je res lepa številka.

Zal pa je to zgolj statistika. Če bi naredili prerez v ugotovljajih kako so državljanji v resnicah tudi sodelovali v vseh teh organih oblasti, bi bila ugotovitev dokaj drugačna. Res, dosti je

lepih primerov. Prebivalci v Velesovem so n. pr. s svojim krajevnim odborom urejevali vrsto komunalnih potreb, uredili so med drugim lepo cesto in veliko prispevali v prostovoljnem delu in gradbenem materialu. Skupno s svojim odborom so se pogovorili in reševali mnoge težave in potrebe kraja. To pa ni moč trditi za krajevne odbore v Senturški gori, v Brnikih in še drugod, kjer le-ti niso našli sodelovanja in pomoči v širšem krogu prebivalstva. Krajevni odbori so dobili iz občinskih skladov tudi sredstva kot pomoč za urejevanje cest in podobno. Kako so ta denar porabili? V nekaterih krajevnih odborih si s tem niso belili glave. Računovodsko so izplačevali naročila in usluge in ko je bila blagajna z vsemi zakonitimi registracijami spet prazna, so se oddahnili in dignili roke. Pri marsikaterih izdatkih niso niti pazili, če so le-ti res potrebni. Seveda je bilo vse drugače tam, kjer so ta denar rabili le za najnujnejše. Skupno z vaščani so se pogovorili (tako je bilo tudi v Velesovem) za množično pomoč in denar so trošili le za nabavo potrebnega materiala ali strokovno delo. Navadna težaška, a včasih tudi strokovna dela, so izvajali vaščani, dajali les, pesek in drugo. Dobijenemu denarju so tako povečali vrednost v dokončanih delih do dva-krat ali trikrat.

Tudi dejavnost svetov pri občini je bila prav tako zelo različna. Nekateri so uspeli vključiti v svoje delo precej prebivalstva z raznimi množičnimi akcijami, dočim so drugi ostali skoraj izolirani in delali, kolikor so, le v svo-

jem ožjem krogu. Beseda zborov volivcev kot osnovnih parlamentov v strukturi naše ljudske oblasti tudi ni bila dovolj glasna in kritična. Tu niso mišljeni zbori v sedanji predvolilni dejavnosti, marveč zbori sploh v zadnjih letih. Le malo je bilo primerov, da so državljanji samoinicativno zahtevali zbrane in na njih skušali reševati važne, širše probleme, in vse preveč je pojavor, kjer se kaže ozkost. Upravičeno so n. pr. na zborih volivcev kritizirali slabo organizacijo dela na kmetijskem posestvu in pokazali na škodljive pojave. Vendar je bilo takih primerov malo. Premalo je bilo pozitivne in dobre kritike o delu izvoljenih občinskih in vaških organov, premalo pobud, predlogov in pomoči, ki pa bi bila najvažnejša.

Kakšna bo dejavnost novega občinskega odbora? Po zakonski plati dobiva občina vse večje pristnosti od okraja. Novi občinski odbori bodo na pr. imeli tudi zbor proizvajalcev, kar doslej ni bilo. Nov način delitve dohodka gospodarskih organizacij prav tako predvideva večje uveljavljanje komune. Vse to daje večje pravice, hkrati pa tudi dolžnosti ne le izvoljenim odbornikom in volivcem, ampak državljanom v celoti. Zato je zelo važno, kakšne ljudi bodo volivci končno izbrali na volitvah in predvsem važno, kakšno pomoč in sodelovanje bodo izvoljeni odborniki volivci in prebivalci v celoti tudi nudili. Le odborniki in občinski odbor v celoti, ki bo imel vso pomoč prebivalstva, bo sposoben najti in razvijati vse lokalne vire in možnosti napredka v korist občanom in skupnosti.

K. M.

naš razgovor

Več zanimanja za kmetijstvo

Tokrat je imel »naš razgovor« malco nenavadno obliko. S predsednikom gorenjevaške občine sva se pogovarjala na odrhu, ob priliku Novinarskega večera v Poljanah, pretelki četrtek. Prebivalci so imeli na ta način priložnost videti neposredno kako nastajajo taksi razgovori, ki jih potem bero v »Glasu Gorenjske«.

Brez treme zaradi gledalcev in sproščeno je potekal najin razgovor ...

— Tovariš predsednik, prosim vas, če bi lahko povedali, koliko svetov imate v občini?

V gorenjevaški občini deluje pet svetov, bolj ali manj dobro.

— Kateri izmed svetov pa je najbolj delaven?

»Od vseh je še najbolj uspešen svet za sodelavno varstvo. Ta je v času svojega obstoja rešil že več kot dvesto prešenj. Pri tem je imel svet, zlasti glede pravičnosti do posameznikov precej uspeha.«

— Kakšnih oblik dela pa se poslužuje ta najdelevnejši svet v občini, pri svojem delu?

»Zdi se mi, da je obiskovanje vseh varovancev

in vseh tistih, za katere skrbi naš svet, po domovih, ena izmed zelo posrečenih oblik neposrednega stika nekega občinskega družbenega organa s prebivalstvom. In člani našega sveta so v letošnjem letu obiskali vse varovance.«

— Gorenjevaška občina je ena izmed tistih, ki ima razmeroma najmanj svetov. Tovariš predsednik, ali mislite, da bi bilo potrebno bodisi povečati število članov v svetih; razen tega pa nas zanimalo, kakšno je vaše mnenje o tem, ali bi kazalo pri občinskem ljudskem odboru ustanoviti še kašen svet, ki ga doslej niste imeli?

»Zdi se mi, da bo neposredna naloga novega občinskega ljudskega odbora v Gorenje vasi, ustavoviti svet za kmetijstvo in gozdarstvo, kajti do sedanjih svet za gospodarstvo ni posvečal kmetijstvu dovolj pozornosti. Razen tega pa je kmetijska proizvodnja za našo občino poglavitevna pomena in se bomo moralni še resneje spoprijeti s kmetijskimi problemi. Toda — če bodo člani svetov hodili na seje pretežno nepripravljeni kot doslej, bo le težko dosegci pomembnejše uspehe.«

I. A.

TE DNI PO SVETU

LJUDJE IN DOGODKI

Dve slike z evropskega severa

△ Satelit nadaljuje svojo pot okoli Zemlje. Trije nemški inženirji so ga filmali na vsej poti od Tripolisa do Leningrada.

△ V soboto, 12. oktobra so v egiptovskem ministru za zunanje zadeve v Kairu podpisali sporazum o kulturnem sodelovanju med Egiptom in Jugoslavijo. V sporazumu je izražena želja obeh držav po krepitvi medsebojnih prijateljskih odnosa ter kulturnega, znanstvenega in športnega sodelovanja.

△ Moskva, 12. oktobra. — V Moskvi so bili včeraj razgovorji med voditelji Komunistične partije Sovjetske zvezze in delegacijo Japonske socialistične stranke. Delegacija japonskih socialistov, ki je bila 3 tedne v Sovjetski zvezzi, je danes odpovedala v Varšavo. Vodja delegacije Katajama je na letališču pred odhodom izjavil, da so člani delegacije s sovjetskimi predstavniki proučili različne vprašanja in se prepričali o priznanihnostih sovjetskih voditev v narodov za ohranitev miru.

△ Strasbourg, 12. oktobra. Trdnevo zasedanje posvetovalne skupščine Zahodno evropske zvezze se je danes končalo z neprizakovano kritiko na račun sveta ministrov za zunanje zadeve sedmih državčlanic. Ta kritika odseva globoko nezadovoljstvo s komplikiranim blokovskim načinom zahodnih obrambnih organizacij pod pokroviteljstvom Severnoatlantskega pakta.

△ Adis Abeba, 12. oktobra. — V Etiopiji so bile 10. oktobra zaključene prve splošne parlamentarne volitve. Računajo, da se jih je udeležilo več kot tri milijone volivcev. V etiopski parlament, ki se bo prvikrat sestal 2. novembra, je bilo izvoljenih 250 poslancev. Gornji dom bo štel sto senatorjev, ki jih bo imenovali etiopski cesar.

△ Leipzig, 12. oktobra. — Na kongresu svetovne sindikalne zvezze razpravljajo o kolonialnih vprašanjih, o boju sindikatov v deželah latinske Amerike in o enotnosti sindikalnih akcij. V razpravi o kolonialnih vprašanjih je posegel tudi jugoslovanski delegat Marjan Vivoda. V svojem govoru je ugotovil, da se je med drugo svetovno vojno in po njej v azijskih in afriških deželah močno razvila in zmagovito končala narodnoosvobodilna borba mnogih narodov.

△ V Parizu so že od 7. oktobra dalje francosko-zahodnokomunistički trgovinski razgovori. V ospredju je vprašanje francoske pasivne bilance nasproti Nemčiji, ki znača okoli 5 milijard frankov mesečno. V zadnji tretjini leta bodo zaradi tega spremenili seznam uvoznih in izvoznih predmetov.

△ Britanska kraljica Elizabeta in vojvoda Edinburški sta dne 12. oktobra odpovedala na desetdnevni obisk v Kanado in ZDA.

△ Epidemija azijske gripe je doslej zajela vse naseljena področja sveta. Izjema so samo nekatere osamljene otoki. V Aziji, Afriki in Avstraliji bolezni že pojema, naglo pa se razvija v Evropi in obeh Amerikah.

△ Zahodne sile so na seji političnega odbora Generalne skupščine OZN v petek, 11. oktobra izročile uradni predlog resolucije o razorezitvi.

»Odpustili smo nemškemu narodu, ne pa Hitlerjevin generalom!«

Tak napis je sprejel poveljniški sil Atlantskega pakta za Srednjo Evropo, nemškega generala Speidla, ko je prispel na prvi obisk na Norveško. Napis pa je mimo drugih nosil 2000 bivših vojnih ujetnikov in žrtev fašističnega terorja.

Na srečo (Speidlo seveda) samega generala ni bilo v letalu. Množica demonstrantov, ki tega ni vedela, je obsula s kamnenjem druge vodilne vojaške osebnosti sil Atlantskega pakta, ki so izstopale iz letala. Tako so ranili dva generala, med njimi tudi vrhovnega poveljnika severnih Atlantskih sil generala Undena.

Po teh novicah in po že po prejšnjih demonstracijah v danski prestolnici Kjebenhavnu generalu Speidlu ni kazalo drugega, kot da se je iz previdnosti ustrelil z letalom 65 km izven Oslo in da se je tudi nastanil kakih 12 km izven razburjene norveške prestolnice.

Nastali incident je znova pogrel »Speidlo zadev« in sprožil vihar ogorčenja pri vseh tistih, ki še niso pozabili grozot nacističnega terorja. Celo sicer mirni in uravnovešeni Skandinavci so tokrat poskočili. Sicer pa jih bivši Hitlerjev general lahko spomni na marsikaj iz nedavno preteklosti.

Seveda so tudi v Zahodni Nemčiji postrani pogledali na vso zadevo. Kako je poštenim Nemcem pri sru, si lahko mislimo, prav tako pa tudi, kaj misijo prikriti in odkriti nacisti. Večina ostalih pa je najbrž skomignila z rameni, tako kot eden uglednih nemških časopisov, ko je zapisal, da so Skandinavci že po naravi konservativni in se lo s težavo privajajo novim razmeram.

Kako je s konsermativnostjo Skandinavcev, je bolje prepustiti drugim v razmišljanje. Nedvomno, so Skandinavci tokrat pokazali, da so občutljivi na svoj narodnostni ponos in da ne pozabijo hitro zih nacističnih dejanj.

Druga pa je stvar s sprememnimi razmerami, na katere cikci nemški časnik. Brez dvoma se je od konca II. svetovne vojne do danes marsikaj spremenoval. V tem pogledu je poražena in razdeljena Nemčija pred 12 leti in današnji najmočnejši tekmevec vseh ostalih zahodnoevropskih dežel — najboljši dokaz. Očitno je torej, da je treba znatno spremeniti stališče do Zahodne Nemčije, že zato, ker pomeni važen činitelj v evropski politiki in tudi na svetovnem političnem odru.

Spremenjena vloga in pomen Zahodne Nemčije se zrcalita tudi na vojaškem področju. Toda če je general Speidel kot bivši Hitlerjev sodelavec primeren izraz teh spremenjenih razmer, pa je res več kot dvomljivo.

7. oktobra so Norvežani po štirih letih spet pristopili k volilnim skrinjicam in izbrali nov parlament. Volitve v tej deželi ne pomenijo razburljive dogodek kot v nekaterih ostalih zahodnih državah. Tudi tokrat so potekale skupaj s predvolilnim bojem zelo mirno. To je tudi docela v skladu s flegmatičnim nordijskim temperamentom, kakor tudi z urejenimi političnimi in družbenimi odnosami na Norvešku.

Toda tak je le zunanj video. V resnicu pa so bile norveške volitve (vsaj za Norvežane in sedajne skandinavske dežele) tudi »napete«. Po taki ugotovitvi je sicer malce presenetljiva naslednja, namreč, da volitve

niso prinesle nobene bistvene spremembe v razmerju med političnimi silami. Toda, kar je bilo drugekrati normalno, je bilo tokrat v nasprotju s pričakovanji.

Opozicija je namreč pred volitvami s precej hrupno propagando opozorila nase in si sama prerokovala zmago. Vodilna Delavska stranka — ta je na oblasti že skoraj četrto stoletje — bi se na prejšnjih volitvah lahko samostopnila nad propagando konservativne, meščanske opozicije. Toda tokrat ji ni bilo do smeha, marveč si je morala zavrhati rokave v predvolilnem boju, da je lahko 7. oktobra potegnila daljši konec.

Odkar so je iz njenih vrst odcepila socialdemokratska skupina, se jo dotedanja krepka absolutna večina Delavske stranke v parlamentu zmanjšala na zgolj dva glasa; na 77 poslancev od skupaj 150. Socialdemokratski skupini sicer na teh volitvah ni nikje prerokoval večjega, niti manjšega uspeha, vendar je obstajala nevarnost, da odšipejo Delavski stranki nekaj važnih glasov.

Opozicija, ki je zaslutila slabost vodilne Delavske stranke, je napela vse sile, da bi jo porazila. Zato so se vse meščanske stranke skušale združiti pod vodstvom najmočnejše opozicijске stranke — konervativev. Toda njihova enotnost je slonila na slabih temeljih: združena opozicija se zaradi pestrega sistema in notranjih razlik ni mogla predstaviti volivcem s širšim, privlačnejšim programom.

Zmagala je vnovič Delavska stranka in s svojim socialističnim programom pridobilna 78 poslanskih mest od skupnih 150. Tako si je vnovič zagotovila absolutno večino v parlamentu.

MARTIN TOMAŽIČ

naša kronika

VOLIVCI V DOMŽALAH SO ZBOROVALI

V petek, 11. oktobra zvečer, je bilo v dyorani kina v Domžalah predvolilno zborovanje. Govoril je zvezni ljudski poslane Tomo Brejc. Zbranimi volivci v uveljavljanju našega komunalnega sistema in njegovih nadaljnjih perspektiv. Govoril je tudi o uspehih gospodarske politike v zadnjih mesecih. Zborovanje se je udeležilo izredno veliko število volivcev, med katerimi je bilo tudi precej mladih, kar je še posebno razveseljivo.

TOMO BREJC GOVORIL V KAMNIKU

Kamnik, 13. oktobra. V vsej kamniški občini so bili včeraj in danes zbori volivcev. Prvo predvolilno zborovanje v občini je bilo že v četrtek zvečer v veliki dvorani Kulturnega doma v Kamniku. Govoril je zvezni poslanec Tomo Brejc. Potem ko je osvetil uspehe naše zunanje in notranje politike, je pričkal vse večjo vlogo občinskih odborov po decentralizaciji državne uprave. Tovariš poslanec je opozoril tudi na slabe posledice brezbrinosti, ki jo ponekod kažejo volivci do volitev v občinske ljudske odbore.

PIONIRSKI ODRED »STANETA KOVACIČA« NA PRIMSKOVEM JE NAJBOLJŠI NA GORENJSKEM

Preteklo nedeljo popoldan je pionirski odred »Staneta Kovaciča« s Primskovega pri Kranju počastil 15-letoblico obstoja pionirske organizacije in Teden otroka. Ta pionirski odred je namreč zasedel prvo mesto pri tekmovanju, ki sta ga letos popoldan razpisala za vse pionirske odrede na Gorenjskem Okrajna veza prijateljev mladine in Okrajni komite LMS Kranj.

CLANI, TURISTIČNEGA DRUŠTVA IZ LJUBLJANE NA GORENJSKEM

Skupina članov Turističnega društva iz Ljubljane je v nedeljo, 13. oktobra s posebnim avtobusom prispevala na Gorenjsko, da bi si ogledala kulturne in zgodovinske znamenitosti. Dopoldan so si ljubljanski obiskovalci ogledali zanimivosti v Šk. Luki, popoldan pa v Kranju. Clani društva so bili z ogledom zelo zadovoljni.

— an.

ČRTOMIR ZOREC 50-LETNIK

Direktor Srednje tehničke teksilne šole v Kranju, Črtomir Zorec, slavi danes, 14. oktobra pomemben jubilej, 50-letnico rojstva. — Tovariš Zorec ni poznal le kot dober pedagog in vzgojitelj tekstilnega strokovnega kadra, temveč ima tudi vrsto neprecenljivih zaslug na kulturnem polju mesta Kranja. Med drugim je z zbiranjem zgodovinskega gradiva v prvih letih po osvoboditvi dal prvo pobudo za ustanovitev današnjega Mestnega muzeja v Kranju. Neprecenljiva so tudi njegova prizadevanja v prirejanju svečanosti v počastitev spomina na pesnika Franceta Prešernega in pa pobuda, da se hiša, v kateri je živel pesnik zadnja leta življnosti, spremeni v muzej.

Ob današnjem jubileju žele tovariši Zorecu prijatelji in znanci vse dobro z željo, da bi bilo njegovo življenje tudi v bodoče tako plodno kot doslej.

PROMETNA NESREČA ZARADI VINJENOSTI

Pretekli petek zvečer se je zgodila na Jesenicah na cesti Jesenice–Planina lažja prometna nezgoda, pri kateri pa na srečo ni nikje utpel poškodb. Sofer osebnega avtomobila tovariš Garden je vozil iz Planine proti Jesenicam. V avtomobilu sta bila dva potnika in vsi trije so bili vinjeni. Na ovinku pod gostilno »Pri Jerci«, se je avtomobil prevrnil s ceste in se ujel za smrekami. Na tem mestu bi lahko nastala težja nesreča, ker je le dobra dva metra naprej pobočje golo.

39.

ŠTEDNJA ZA VSAKO CENO

»Ne, to je že več kot neumno! Saj nisem zdravja na tomboli zadel,« je nenadoma zarobil komercialist Trobec in se divgnil izza pisalne mize. Nejakkrati je preñeril pisarno, nato pa je zapíčil pogled v mrzle radiatörje centralne kurjave. »Če jutri ne bodo zakerili centralne, ne bom delal — pa amen!«

»Nehaj že!« se je oglasilo z drugega konca pisarne. »Najmanj desetkrat si nam to že povedal. Pa ti je zato topleje? Smešno...«

»Smešno... smešno...« je planil Trobec. »Prekleto — misliš, da je gripa tako prijetna stvar! Včeraj sem komaj zlezel iz postelje. Ne bi rad še enkrat legel...«

»Hja... na vse zadnje ima Trobec prav,« je posegel v prepri Troho z nervoznim glasom. »Če natanko pretehtamo situacijo in če pri tem upoštevamo objektivna in subjektivna stališča posameznika, tedaj...«

»Slisiš, Troha, pa ne da bi nam hotel spet predavati?« ga je prekinil Trobec. »Vsaj danes nam prizanesi! Veš, me preveč zebe, da bi te poslušal.«

Troha je pri priči utihnil in užaljen napisno spodnjo ustrešico. Molk, ki je zajel komercialni oddelek, je zmotilo ujedljivo hihitanje strojepisk.

Troha se je tesneje zavil v površnik in se lotil dela, kar pa komercialistu Trobemu očvidno ni bilo po volji.

»Kako sploh moreš delati v takem mrazu,« je silil v Troho. »Meni se je od mraza dobesedno zamotalo, ti pa pišeš im se delaš, kot bi ti mraz ne vem kako prijal...«

Troha se je nerodno premaknil, skomognil z rameni, rekel pa ni ne črne ne bele.

»Glejte ga — on dela! Jaz ne morem. Misli so mi — kako bi rekel — dobesedno zamrznil v možganih, je tjavdan stresal Trobec svoj bes. »Prekleto — čemu ne bi branili svojih pravic? Če zahteva tovarna od nas osem ur intenzivnega dela, tedaj smemo menda tudi mi terjeti svoje pravice — najmanj to, da nam ogrevajo pisarniške prostore. Oktober je... mraz kot pozimi, pa še gripa razsaja...«

Sedem razburjenih glasov se je pridružilo neraganju komercialista Trobemu, le Troha je molčal in s peresom trdrovratno škrabjal po papirju.

Ta dan tudi v ostalih oddelkih ni bilo bolje. Mraz, ki je pronikal do kosti, je pestil uboge

uslužbence kot le kaj. Zgrbljeni in v plašču zaviti so posedali za pisalni miščni, hukali v prenrele piste in znašali srd nad »tovarno«, ki pusti posadeti uslužbence v nezakurjenih pisarnah.

Vse po vrsti je pestil mraz: knjigovodstvo, kalculacijo, tehnične oddelke, skratak vse od pritličja do zadnjega nadstropja. — Tudi komercialnemu direktorju in računovodju ni bilo prizaneseno. Nejak časa sta tiščala glavi skupaj, si trla premre roke, in ugibal nekaj hudo važnega. Nekako pred desetih dopoldne sta naročila avtomobil in se sila važnih obrazov odpeljala iz tovarne. Kam? Prav gotovo po siužbenih opravkih. Teh res nikdar ne zmanjka. — Četr ure pozneje sta sedela v topli kavarni in ob živahnem kramljaju srkala punč.

Ljudej po oddelkih so pa zabavljali in kleli, delo je počivalo; mraz je postajal vedno hujši in vedno hujši so negodovali ljudje. Nasledilo so si ti glasovi utrki pot tudi do ušes samega direktorja. Namrši je obrvi in pogledal kot sam nebodigatreba.

»Oho — kaj pa to pomeni? Ljudje nergajo... Koleno... Delo počiva... Saj to je upor...«

Direktor je potegnil obraz v stroge gube, in se odpravil po oddelkih. Kamorkoli je stopil, povsod uslužbenci — zlasti nežni spol — v plaščih.

»To vendar ne gre, da bi posedali v plaščih,« je robantil. »Saj to ni več podobno pisarni. Menda niste v čakalnici, kjer bi čakali, kdaj bo tulilo dve!«

»Hladno je, tovarš direktor. Ne vdružimo več... vsi smo že prehljeni. Ves teden že posedamo v tem mrazu. Kdaj boste dovolili zakeriti centralno?« so vse prek spraševali, rotili in grozili uslužbencem — od pritličja do zadnjega nadstropja.

SSS S SODIŠČA

ZAPOR ZA RAZGRAJANJE

J. F. iz Kranja je dne 15. 8. 1957 razgrajal na dvorišču restavracije »Jelen« v Kranju. Bil je seveda vinjen. Najprej se je začel prepričati z E. F. ter je v tem prepriču zgrabil za gnojne vile. Knalu za tem pa je skočil proti P. K., ki je slučajno prišel na dvorišče, ter ga kar poskušal zabosti. Za to početje ga je sodišče obsodilo na 8 dni zapora. Kazen ga bo gotovo spamevala, da se bo v bodoče izogib podobnih dejanj.

IZKAZNICO O KOLESU JE PONAREDIL

I. F., doma iz okolice Škofje Loke, se je pred kratkim zagovarjal na sodišču zaradi ponarejanja listin. V letu 1955 je namreč na izkaznicni o kolesu popravil tovarniško številko kolesa ter to popravljeno izkaznico uporabljal. Zagovarjal se je, da pa ni vedel, da tega ne sme. Sodišče je na podlagi dokaznega postopka prišlo do zaključka, da je obdolženi dobro vedel, da služi izkaznica o kolesu kot dokaz pravega lastništva in da se je zavedal kaznivega dejanja, ko jo je popravljal. Ob upoštevanju, da je bil že predkaznovan, ga je sodišče obsodilo na mesec dni zapora.

DALJNOGLED GA JE ZAMIKAL

J. G. z Dolenjskega je služil v maju mesecu t. l. pri E. K. v okolici Tržiča. V tem času je prosil E. K., naj mu posodi daljnogled. Ta mu ga je res zaupal, toda J. G. je z daljnogledom izginil, ga prodal, denar pa zadržal. Daljnogled je bil po izjavni

oškodovanca vreden 7.000 dinarjev. Zaradi zatajitev je sodišče J. G. obsodilo na mesec in 15 dni zapora. Upoštevaje, da do sedaj še ni bil kaznovan, ter da je to storil v mladostni nepremišljenosti, mu je odložilo kazeno za dobo treh let.

DENARNA KAZEN ZA POSKDODOVANE PROMETNE ZNAKE

J. P. in A. Z., doma iz okolice Ljubljane, sta se dne 17. 6. 1957 v večernih urah pred vasjo Trstenik spravila nad razna prometna znamenja ob cesti. Tri takaa znamenja sta razbila ter napravila s tem Upravi za ceste za okoli 2.700 din škode. Oba sta med kazenskim postopkom dejavnika skesanu priznala in bila tudi pripravljena povrniti nastalo škodo. Denarna kazen 3.000 din, ki jo bo moral plačati vsak od njiju, ju bo verjetno spamevala, da bosta v bodoče pustila prometna znamenja na miru.

TATVINA URE

V. G. iz Ljubljane se je spoznal z A. K. in se v aprili t. l. zadrževal na njenem stanovanju. Ob tej priložnosti ji je neopazno vzel z mize žensko ročno uro. Ko mu je še isti mesec primanjkovalo denarja, je uro, vredno 3000 din, prodal. Zaradi tatvine se je zagovarjal pred sodiščem, kjer je dejanje priznal. Zagovarjal se je, da je uro vzel zato, ker mu je manjkal denar za nabavo kolesa in plašča. Takega zagovora pa sodišče seveda ni moglo upoštevati in ker je bil že večkrat predkaznovan, ga je sodišče sedaj obsodilo na 10 dni zapora.

S.

SPORTSNA VZGOJA

Brez telesne vzgoje danes ne gre

V Poljanah in Cerkljah se tega ne zavedajo

Na Gorenjskem telesno-vzgojna dejavnost še vedno ni takšna kot bi lahko bila in bi tudi morala biti. Vzrok, da je tako, je precej. Le-ti so objektivni in subjektivni. Brez pomislka pa je prav gotovo največji

praviti še daljšo pot do telovadnice kot bi jo morali napraviti Poljanci, vendar jima ta ni predolga. Če pa bi se v Poljanah zavedali kolikšnega pomena je telesna vzgoja današnjemu človeku nujno potrebna. Tako je tudi v Poljanah in Cerkljah.

Gorenja vas : Poljane - v telesni vzgoji - 1 : 0

Stirinajst dni je minilo odkar je TVD »Partizan« iz Gorenje vasi imelo svoj praznik - razvojno društvenega praporja. Odveč bi bilo sedaj govoriti o dosedjanjem delu in uspehih društva ter tradicijah telesno-vzgojnega dela v tem predelu Gorenjske. Za vse uspehe je prapor dovolj zgovorna priča in veliko priznanje tistim, ki so do danes delali v društvu in v ponos tistim, ki ga bodo nosili v prihodnosti.

Obiskal sem načelnika TVD »Partizan« iz Gorenje vasi Rajko Jelovčana, ki mi je govoril o najbolj perečih vprašanjih društva danes.

CLANOV V DRUŠTVU BI MORA BITI VEĆ

Tega se odborniki in vaditelji TVD »Partizan« Gorenja vas dobro zavedajo. Zato so že vse uredili, da bi se njihovo število članstva pomnožilo. Toda...

vzrok ta, ki bi ga sicer ne smeli biti, da je še preveč Gorenjevčev, ki se še ne zavedajo, da je telesna vzgoja današnjemu človeku nujno potrebna. Tako je tudi v Poljanah in Cerkljah.

SPET JE OSTALO SAMO PRI OBLJUBI

»Vsekakor bi bilo delo v društvu bolj množično in še uspešnej kot je, če bi imeli vsaj na eni izmed osemletki, v Poljanah ali pa Gorenje vasi, učitelja za telesno-vzgojo,« mi je dejal tovariš Jelovčan. Tako sem ga razumel kaj mi je hotel s tem reči. Najmlajše je treba vzgajiti tako, da jim je jasno, da je telesna vzgoja danes nujno potrebna, jim pravilno pokazati športno dejavnost na igrišču, v telovadnicu in podobno. Skratka, vzбудiti pri njih zanimanje za športno udejstvovanje. Brez telesno-vzgojnega učiteljev na šoli je to doseči skoraj ali pa sploh nemogoče. Vaditelji, ki so v društvu, lahko pridejo v telovadnico samo zvečer, ker so čez

Danes je v društvu 124 občanov, ki se aktivno udejstvujejo v telesni vzgoji. Precej visoka številka, vendar bi lahko bila dvakrat večja. Da ni tako, je vzrok v tem, ker se Poljanci še ne zavedajo, da je telesna vzgoja današnjemu človeku potrebna. Le sedem izmed njih je članov TVD »Partizan« Gorenja vas! Vsi ostali člani so Gorenjevaščani.) Porazna je ta številka za tolikšno število vaščanov kot jih je v Poljanah. Vzroči, zakaj je ta odnos v društvu med Gorenje vasi in Poljanami takšen, so nerazumljivi. Izgovor, da je Gorenja vas preveč daleč od Poljan, vsekakor ni na mestu. Precej je še društvo na Gorenjskem, katerih članji morajo na-

Cerkljani in telesna vzgoja - slabo

Medtem ko v občini Gorenja vas na dveh osemletkah nimajo telesno-vzgojnega učitelja, tega v Cerkljah imajo. Francka Bajželj je to, vendar Cerkljani ne vedo kolikšnega pomena je ona lahko za pravilno in zdravo vzgojo njihove mladine. Za njeni delo od tistih, ki bi ji morali pomagati, ni razumevanja.

ZANIMANJA MED MLADINO JE DOVOLJ

Ze pred tremi leti je tovariška Francka začela vzgajati v Cerkljah najmlajše in v njih vzbujati zanimanje za telesno-vzgojo. V okviru šole je imela v krožku 50 pionirsk, ki so nastopile tudi na nekaterih prireditvah in s svojim nastopom navdušile gledalce. Toda za to delo ni dobila nikjer pomoči in dejavnost tega krožka je kmalu zamrla.

V letošnjem letu je ponovno organiziran krožek - ciebanov, ki ga vodi tovarišica učiteljica izven šolskega dela. Zanimanje in veselje, ki ga kažejo ciebanini za telesno-vzgojo je skoraj neverjetno. V zadnjem času pa se je pokazalo, da imajo za to vrstno športno udejstvovanje veselje še mnogi Cerkljani in to od pionirjev do starejših članov. Več kot 50 jih je, ki se želijo takoj aktivno ukrvarjati s telesno-vzgojo. Prislo je že tako da, da je bil za četrtek 17. okt. tega leta napovedan ustavnovski občini zbor TVD »Partizan« Cerkle. Toda na žalost tega ne bo.

ZA TELESNO VZGOJO NIMAJO RAZUMEVANJA
Edini vzrok za katerega meni-

jo, da je opravičilo, ker v Cerkljah še ni telesno-vzgojnega društva, je, da ni prostorov. To je tudi vzrok, da še ni prišlo do ustanovitve društva. V resnici bi imeli v Cerkljah lahko dve, sicer primitivni telovadnici vendar dovolj za začetek. Toda vse kaže, da tisti, ki so tudi odgovorni za telesno-vzgojo občanov, nimajo pravilnega odnosa do te dejavnosti. V Zadružnem domu na primer je precejšen prostor, v katerem so tudi razne prreditve s plesom. Valčki in polke stropa v tem prostoru še niso zrušili. Za telesno-vzgojo pa prav tisti prostor ni uporaben, češ da se bo strop sesedel, če bo mladina v njem telovadila. Torej ta izgovor nikakor ne moremo smatrati za tehten.

Šahovski brzturnir v Radovljici

Radovljica, 13. oktobra

V Radovljici je bil danes v počastitev talcev v Begunjah in Dragi odigran petčlanski moštveni šahovski brzturnir, ki so se ga udeležila moštva iz raznih krajev Slovenije. Tekmovanje je potekalo v treh skupinah.

V A skupini je zmagal železničarski klub Maribor s 46,5 točke pred LUŠK I (43), Železarno I (37,5), ŽŠK Ljubljana (35,5), Sk. Loko (24) itd.

V B skupini je zmagal LŠK Ljubljana s 44,5 točke, pred Kranjem I (36,5), LUŠK III (36), Iskro Kranj (32), Žalcem (30) itd.

V C skupini je zmagal moštvo Jesenice I, ki je doseglo 44 točke. Sledijo LŠK II (40,5), Kranj II (36,5), Filharmonija Ljubljana (31,5), Golnik I (30), Jesenice II (23) itd.

V finalnem srečanju je zmagal LŠK s 7,5 točke pred Jesenicami s 6 in Mariborom z 1,5 točke.

Pet prvoplasiranih v vsaki skupini je prejelo denarne na-

grade. Po končanem tekmovanju so odšli vši šahisti v Begunje, kjer je bila žalna svečanost za padlimi.

J. S.

Atletika

TRIGLAV - NAJBOLJŠI ATLETSKI KLUB NA GORENJSKEM

Pretekli četrtek so se atleti »Triglava« zbrali na prvem letnem sestanku, na katerem so pregledali dosedanje delo in uspehe kluba in se pomenili o delovnem programu do konca leta.

Po rezultatih, ki so jih dosegli kranjski atleti v letniji sezoni, lahko trdimo, da je Triglav najmočnejši atletski klub na Gorenjskem. Ce ne štejemo TVD Partizan, ki se ne ukvarja posebej z atletiko, potem moremo ugotoviti, da kranjski atleti niso imeli uspehov le na domaćem igrišču, ampak so z uspehom sodelovali na prvenstvu Gorenjske, kjer so zasedli največ prvih mest.

S. L.

Kegljanje

III. PRVENSTVO INVALIDOV

Kranj, 13. okt. — Danes je bilo v Kranju III. prvenstvo gorenjskih invalidov v kegljanju. Nastopilo je 40 tekmovalcev iz Kranja, Tržiča, Radovljice, Blejskega in Jesenice.

Rezultati:

II. kategorija — 1. Janez Bizjak (Kranj) 191, III. kategorija — 1. Slavko Košenina (Bled) 375, IV. kategorija — 1. Blaž Ropret (Tržič) 392, V. kategorija — 1. Ivec Anton (Kranj) 324, VI. kategorija — 1. Vergili Fidelj (Jes.) 420, v VII. kategoriji pa je prva Marija Ivec (Kranj) s 214 podrtimi keglji.

Deset najboljših tekmovalcev, ki si je s tem pridobil pravico nastopa na republiškem prvenstvu invalidov v kegljanju.

TRŽNI PREGLED

V KRAJNU

»STORŽIČ« Kranj, 14. okt. amer. barv. film »ROBERTA« — zadnjič ob 16., 18. in 20. ur. 15. in 16. oktobra angleški film »MADLENA« — zadnjič ob 16., 18. in 20. ur. 17. okt. franc. barv. film »SENTJERNEJSKA NOČ« ob 15,45, 18. in 20,15 ur. brez tehnika in vojvodnega inštalaterja sprejemam takoj. — Maksimov Boris, kleparstvo, Tržič.

Na tehnični fakulteti, gradbeni oddelki, je diplomiral Stanislav Strelj. — Cestita KAD.

KINO

»RADOVLJICA« 15. in 16. okt. kitajski film »CIRKUS«. V tork. ob 20. uri. V sredo ob 17,30 in 20. ur.

»RADOVNIČKA« 15. in 16. okt. kitajski film »PIROŠKA«. V tork. ob 20. uri. V sredo ob 17,30 in 20. ur.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO, 15. oktobra franc. barvni film »SENTJERNEJSKA NOČ« ob 19. ur.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE, 17. oktobra angleški film »MADLENA« ob 19. ur.

»RADIO« JESENICE, 14. in 15. oktobra nemški barvni film »PIROŠKA«. 16. in 17. oktobra amer. barv. film »KOGAR SONCE GREJE«.

»PLAVŽ« JESENICE, 15. okt. amer. barv. film »CAS OBRAČUN«. 17. oktobra nem-

ški barvni film »PIROŠKA«. ŽIROVNICA, 16. oktobra amer. barv. film »CAS OBRAČUN«.

»DOVJE-MOJSTRANA«, 16. okt. nem. barvni film »PIROŠKA«. BLED, 14. oktobra amer. barv. krov. film »FANT IZ OKLAHOME« ob 20. ur. Od 15. do 17. oktobra ital. film — ljubljana drama »DESET LJUBAVNIH PESMI«. V tork. in četrtek ob 20. ur. V sredo ob 17. in 20. ur.

»RADOVLJICA«, 15. in 16. okt. kitajski film »CIRKUS«. V tork. ob 20. ur. V sredo ob 17,30 in 20. ur.

»RADOVNIČKA« 15. in 16. okt. kitajski film »PIROŠKA«. V tork. ob 20. ur. V sredo ob 17,30 in 20. ur.

»RADOVNIČKA« 15. in 16. okt. kitajski film »PIROŠKA«. V tork. ob 20. ur. V sredo ob 17,30 in 20. ur.

»RADOVNIČKA« 15. in 16. okt. kitajski film »PIROŠKA«. V tork. ob 20. ur. V sredo ob 17,30 in 20. ur.

»RADOVNIČKA« 15. in 16. okt. kitajski film »PIROŠKA«. V tork. ob 20. ur. V sredo ob 17,30 in 20. ur.

»RADOVNIČKA« 15. in 16. okt. kitajski film »PIROŠKA«. V tork. ob 20. ur. V sredo ob 17,30 in 20. ur.

»RADOVNIČKA« 15. in 16. okt. kitajski film »PIROŠKA«. V tork. ob 20. ur. V sredo ob 17,30 in 20. ur.

»RADOVNI

„Nehaj vendar, saj nisi otrok! Kaj pa sem storil smrkavcu? Niti dotaknil se ga nisem, čeprav bi bil zaslužil, da bi ga pošteno prebutal! Menda ne misliš resno, da bi tvojega brata izročil sodišču? Samo izvedeti sem hotel, kdo mu je podkural! Tak daj no, bodi že tihol!“

Ni mu odgovorila, zdele se je, da ga ne sliši in ne razume. Dominik je pa stal pri njej, naposled pa siknil kletev in šel. Zadrlesnil je vrata, da so se stresle šipe v oknih. Ana se je napol dvignila, obupano pogledala v vrata, nato pa se vrgla nazaj na klop in spet krčevito jokala.

Nslednji dan so tesarji popravili kolo tudi v zgornjem vigencu in delo je steklo. Dominik je hodil okoli z mračnim obrazom, z nikomur ni govoril, niti z Ano, a tudi žandarjev in sodnije ni več omenil. Čutil je, da bi nič ne opravil.

V soboto se je vrnil domov stric Miklavž. Čevlje je imel vse blatne in obleko povaljano, na hrbtnu se ga je držal seneni drobir, ker je prenočeval v neki šupi. Splazil se je v hišo kot tat in se do nedelje ni prikazal iz svoje kamre. V nedeljo ga je Ana poklicala k južini. Molče je prisodel k mizi, nikomur ni dal oči in v vsem vedenju je bil še najbolj podoben pretenemu psu. Jed se mu je upirala, da je stežka požiral, grlo je imel vse izganco od pijače. Po rokah in obrazu je bil opraskan, za vratom je imel podplutbe od pretepa z bistriškim gostilničarjem, ki ga je s težavo vrgel čez prag. Kako je prišel z Bistrice v Kropo, se ni mogel spomniti. — Ko je Ana po južini prinesla na mizo steklenico mošta, se je obrnil proč, pijača se mu je gabila. Ana mu je ponudila naj pije, Miklavž pa je samo nekaj zagodrnjal in odmotvil iz hiše, kakor bi ne maral pijače niti videti.

V pondeljek zjutraj je spet stal pri nakovalu. Ves dan ni spregovoril z nikomer in tudi Aleš, ki je silil vanj, ni odgovarjal. Neprestano je mislil samo na popivanje in se kesal, kakor že vsakokrat, kadar se je vdal pijači. Čez nekaj dni se mu je razbolela vest umirila in znova je trdno sklenil, da nikoli več ne pokusi vina ne žganja. Ko je to sklenil, je postal spet stari, ureni pri delu, zgovoren in nekoliko zbadljiv.

Hetori je nekoliko začudeno odzdravil. Hotel je mimo Domi nika v hišo, toda kovač mu je zastavil pot.

— Po viharju, ki so ga povzročila podžagana kolesa, je nastal v Gašperinovi hiši mir. V obeh vigencih so delali podnevi in ponoči. Podnevi je pazil na delo Dominik, ponoči Voltreš. Stric Miklavž se je vestno držal nakovala in Aleš se je unesel. Ni bil prijazen z Dominikom, toda nič več se nista prerekala. Če sta morala govoriti, sta opravila to na kratko in brez zbadanja.

Sredi oktobra se je Dominik spet odpeljal v Gradec. Tokrat ni šel skrivaj, kakor prvič. Izposodil si je od Ane konja in hlapca, da ga je zapeljal na kolodvor v Podnart. Ni bil več neznan kovač, ki bi moral pešačiti proti Podnartu in čakati, kdaj se mu bo ponudila prilika, da se bo komu prislonil na voz. Za na pot si je kupil novo obleko in jo dal gosposko ukrojiti. Zdaj se je mogel kosati z vsemi sinovi trških bogatašev. Brke si je pristreljal prav na kratko in težko srebrno verižico si je pred otdhom dolgo drgnil z zdobjljeno kredo, da se je svetlo bleščala. V novi obleki je skušal tudi svojemu vedenju dati nekaj več uglašenosti. Ni se bal, da bi bil v družbinah pisarnah spet tako okoren, kakor prvič. Računal je, da bo zdaj mogel tudi on postaviti svoje pogoje. Prvič mu jih je družba vsilia.

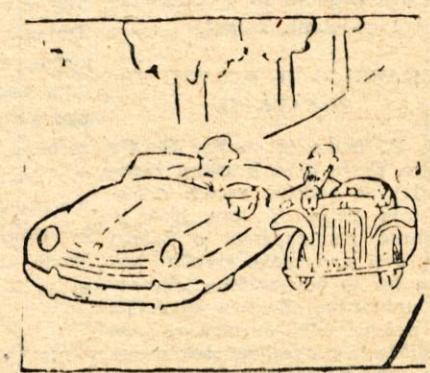
Vrnil se je šele čez teden dni, utrujen, toda zadovoljen. Stisnil je Ani roko in ji izročil darilo: pisan šal, kakršne je videl nositi gospe v Gradcu. Ana si ga je samodopadljivo ognila okrog ramen in se dolgo vrtela pred ogledalom. Dominik jo je opazoval, potem je stopil k njej in jo objel.

Kakšna bo zemlja čez sto let

- ◀ Znanstveniki pravijo, da bo tedaj že nad sedem in pol milijarde ljudi
- ◀ Surovine iz kamenja in granita
- ◀ Lakote se ni treba batit

izkorisčanjem vseh virov možno zagotoviti hrano tudi za nove milijarde ljudi.

ZA SMEH

NOVO VLAKNO IZ LAVE

1000° C bo premalo, da bi nam zgorela obleka

Kar zadeva prehrano, je perspektiva črna le na prvi pogled. Cloveška prehrana temelji pravzaprav na rastlinskem svetu. Rastline izkorisčamo neposredno in posredno po rastlinojedih živalih. Natančni računi kažejo, da rastlinski svet na kopnem in v morju že danes daje petstokrat več kot so potrebe cloveštva. Z izboljšanjem teh pa bo mogoče doseči mnogo večje done. In nazadnje se cloveštvu ponujajo še ogromna neizkorisčena prostora. Zaradi tega bo z racionalnim

izboljšanjem vseh virov možno zagotoviti hrano tudi za nove milijarde ljudi.

Sintetične volne iz zemeljskega plina, mleka in stekla poznamo sicer že dlje časa, toda vlakna iz lave so izdelana iz najcenejše surovine in tudi posek izdelave menda ni preveč zatočen. Lavo ogrejejo na 1900°C, jo centrifugirajo in izvlečajo v tanke nitke. Izdelujejo jih po nemškem patentu in naprava v Santa Teresa Riva je edina te vrste na svetu. Za zdaj lahko izdelajo v enem letu 3 milijarde kg lavinov vlaken.

Zdaj poglejmo še, kaj si obetajo strokovnjaki od novega izdelka. Predvsem je nova volna odlično sredstvo za termične in akustične izolacije, torej cenjen nadomestek za pluto, klobučino in stekleno volno. Novo tkivo prenese temperaturo do 1100°C. Novi material je tudi izredno odporen proti lužinam in kislinskim. Tudi morska voda mu ne škoduje. Te lastnosti bodo prav gotovo uporabili graditelji kemičnih tovar. Gradbenike bo zanimalo vlivanje ličnih plošč iz lave itd. V Santa Teresi Rivi nameravajo stroje za izdelavo lavinov nitri še izpopolniti in obetajo, da bodo kmalu uspeli presti tudi niti, ki bodo primerne za obleko. Kot slab prevodnik topote bi bile take obleke v hladnih območjih naravnost idealne. Trenutne težave niso nepremostljive, če smemo verjeti skopim poročilom proizvajalev, za katere je najbolj trd oreh barvanje novih vlaken in še tega skušajo streti s pomočjo visokih temperatur in pritisakov.

Prve vzorčne dobave tujini so bile velik uspeh za mlado industrijo. Kaže, da je Sicilia pred precejšnjim industrijskim razvojem, saj trdi, da niso vse lave sposobne za predelavo. Tako n. pr. ima lava iz Vezuva preveč železa, pri Padovi preveč silicija, in tretja zopet preveč aluminija. Pa ne bojmo se, da bo lave manjkalo — 3200 m visoka Etna ima dovolj lave. Samo pri enem izbruhu tega vulkana v letu 1929 je prišlo na dan 53.000.000 m³ lave. Pa končno, saj je Etna sama vsa iz lave, torej cenenega gradiva na pretek.

Kot vsako leto, tako ima tudi letos »Glas Gorenjske« svoje že tradicionalne novinarske večere po Gorenjski. Vendar so letošnji obiski za bralce še posebnejši pomena, saj praznuje »Glas Gorenjske« v letosnjem letu 10-letnico svojega izhajanja, in zato, ker so v času pred volitvami v love občinske ljudske odbore.

V četrtek so novinarji gorenjskega poltednika obiskali v občini Gorenja vas Poljane, v petek pa so bili v Cerkljah. Na obeh večerih je poskrbel za prijetno zabavo in smeh Lipe Revše iz Kranja. Mladi in stari pa so le s težavo krotili svoje podplate, saj jih je Ahačičev kvartet iz Kranja, ki ga vidite na sliki, s svojimi valčki in polkami nadvse navdušil.

Danes zvečer ob 19.30 uri bo enak novinarski večer v Kropi v Domu kulture. V prihodnjih dneh pa novinarje »Glas Gorenjske« lahko pričakujete še kje na Gorenjskem.

65.

Tudi tetka Polly je bila ginjena, toda grbančila je čelo in majala z glavo ob pogledu na Toma, tega nepridiprava, katerega dogodivščine so ji povzročale sive lase. — Tom in Huck sta odšla v kopalnico, se tam umila in preoblekl ter se nato vrnila v jedilnico, kjer se je stari Valižan že pripravljal, da bo nekaj povedal. Gostje so posedli za mizo. Valižan je imel nagovor, v katerem je vsem načočim razdelil skrivenost, da je bil pravzaprav Huck tisti, ki je rešil Douglasovi vdovi življenje.

66.

On je bil namreč tisti, ki je obvestil starega Valižana o nevarnosti, ki ji preti. Vsi so bili ginjeni. Le Huck je bil na videzno najbolj miren. Douglasova vdova je s solzami v očeh dejala: »Dragi Huck! Vse doslej si se potikal okoli, spal po senikih, se hranil zdaj tu zdaj tam in nihče ni skrbel zate. Zato sem sklenila, da te vzamem k sebi. Skrbela bom zate tako kot bi lahko samo tvoja mati! — Med tem slavnostnim govorom pa se je Tom spet izmuznil.

67.

Ravno takrat, ko je Huck objel svoje skrbnico, je Tom prišel v sobo z zakladom. Vreči je drugo za drugo položil na mizo, odvezal in iz njih so se usuli zlati kovanci. Vsi so obnemeli. Tom pa je zmagoščavno dejal: »S Huckom sva le našla zaklad. Delila si ga bova. Z denarjem bom lahko lepo živel! — Tom in Huck sta se od veselja objela. Radovostenost in občudovanju ni bilo ne konac ne kraja. Tom je le zaradi vlijednosti odgovarjal, kajti ob zavesi pri oknu je stala Becky, ki jo je imel zelo zelo rad.

68.

Dečkom pa je poslej ugled zrasel. Vsi junini vrstniki so ju občudovali in jima potihoma zavidal. Toda nista se menila za to. Z leti sta postala resnejša in vse tisto mladostne nagajivosti in tista mladenička objestnost ju je minila. Pridno sta hodila v šolo, se učila in dosegala lepe uspehe. Tetka Polly ni več zmajevala z glavo nad Tomom in tudi Douglasova vdova jo bila ponosna na Hucka, ki se ni več potikal okoli. — Le to se ne ve, če se je Tom poročil z Becky... KONEC